

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —
Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kaj je za Avstrijo boljše: ali svobodna kupčija ali branivna colnina?

Preimenitno prašanje je ravno sedaj razdvojilo ustavake v dunajskem državnem zboru. Kakih 40 poslancev še vedno jaha angleško-liberalnega konja in zagovarja svobodno kupčijo. Toda večina, kakih 130 poslancev, pa je zatajila svoje dosedanje liberalno prepričanje o tej stvari in upije na ves glas: zaprimo vse državne meje, naložimo tujemu blagu mogoče veliko branivno colnino, sicer vsi poginemo! Kateri imajo prav? „Slov. Gospodar“ reče: resnica je tukaj na sredi! Za tako tuje blago, katero nam je potrebno, pa si ga doma sami pripraviti nikakor ne moremo, bodi kupčija svobodna; na tuje blago pa, katerega imamo doma dovolj ali ga vsaj gotovo imeti zamoremo, se mora naložiti colnina, katera bo nas branila poplavljanja po tujih pridelkih. Tako velewa razumno narodno gospodarstvo, opirajoče se na skušnjo. Le pomislimo sledeče:

1. Vsaka dežela uvaža iz tujih dežel več ali manj takih reči, kojih sama popolnem pogreša, n. pr. kavo, bombaž ali pavolo, barvila, dišičje (gvire). Uvažajo se tudi taki fabriški izdelki, za katere doma še nobenih fabrik ni. Ako bi vlada pri takem blagu na meji pobirala uvozno colnino, bi to ne bila branivna colnina, ampak huda dača, katero bi lastnim državljanom nalagala, ker bi ti morali, n. pr. kavo, tem bolj drago kupovati, čem večja colnina bi na njo nastavljena bila. Tukaj je tedaj želeti, da se colnina zelo zniža ali popolnem odpravi; tukaj smo lahko in radi za svobodno kupčijo. —

2. Pomislimo drug slučaj! Avstrijo obdaja mnogo sosedov. Mogoče je, da marsikteri izmed njih: žito, vino, klavno živino, tabak itd., potem železo, tkanino itd., zamorejo bolj po ceni pridelovati in prodajati, kakor pa mi. To je mogoče in sicer zaradi mnogih uzrokov: ker imajo na primer bolj rodovitno zemljo, dobre le-

tine, boljše kmetijstvo, izvrstnišo vinorejstvo, obilo premoga, bogate rude, številne železnice, nizke tarife, plovne reke, prilične kanale, dobre steze, veliko fabrik, najnovejše mašine, zvedene delavce, manjše dače, mnogo denarja, nizke obresti.
Kaj se bo tukaj zgodilo, če velja svobodna kupčija, kakoršno so naši liberalci v poslednjih 10 letih pri nas zagovarjali, in deloma upeljali, če nas ne branijo visoke colnine? No, bolj srečni sosedji, tuji nas bodo kar poplavalili s svojim blagom, naše domače gospodarstvo in obrtnijstvo bodo dušili, njegov napredek zabranili, denar iz dežele pobrali; sploh od liberalcev hvalisana svobodna kupčija nas bode spravila v gospodarsko sužanstvo tujcev. Francozi in Nemci poreski pridelajo veliko vina z manjšimi stroški, kakor mi. Če tedaj svoje vino svobodno k nam uvažajo, potem stisnejo našemu vinu poprejšno ceno, vinorejci pri naših visokih dačah in dragih delaveih ne morejo shajati, ne v vinorejstvu napredovati, zgubijo veselje in pogum in vse hira. Takisto velja o drugem blagu, na primer o železu, o tkaninah. Tukaj je svobodna kupčija pogubna; prazne besede liberalcev o svobodi itd. ne pomagajo nič. Skušnja poslednjih 10 let nas nemilo uči, da so naši sedanji državni gospodarji zabredli. Nesrečne trgovinske pogodbe, kakoršne je vlada na podlagi kupčijske svobode z vnanjimi državami, posebno z Nemčijo, Belgijo, Francosko, Laško in Angleško sklenila, so nam neizrečeno škodile! Treba bo jih preklicati in na tuje blago, kakoršnega imamo doma sami dovolj ali ga vsaj imeti zamoremo, naložiti visoko branivno colnino!
(Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Kardinal Rauscher, dunajski nadškof, bivši graški in tedaj deloma naš škof, so nagloma na smrt zboleli; pljuče so se jim užgale. Stari so 79 let.

Za ljubljansko sploh slovensko škofijo se je ustanovil nemšk list: „Laibacher Diöcesanblatt“.

List bo objavljajal cerkvene zadeve, se bode plačeval iz cerkvenega premoženja in zalagal v cerkvene arhive.

Najstarejši duhoven ljubljanske škofije so prečast. gospod Frančišk Pirc, bivši misijonar med paganskimi divjaki v Severni Ameriki, rojeni 20. novembra 1785 v Kamniku; so tedaj pretečeno soboto doživeli 90. leto svojega življenja. V mešnika posvečeni so bili 13. marca 1813 in so tedaj že 63 let duhovnik. Stanujejo v št. miklavski duhovski hiši v Ljubljani in so še toliko trdni, da zamorejo vsak dan v cerkvo iti. „Danica“.

Svitla naša cesarica Elizabeta so dali oklicati razglas za pobiranje milodarov v povzdigo in pomnoženje izrejalnega zavoda deklet, sirot c. k. oficirjev, v Hernals-u pri Dunaju. Slavna cesarica Marija Terezija ga je pred 100 leti prvič ustanovila za 70 deklet. Sedanja cesarica hočejo zavod povečšati in so darovali 10.000 fl.

Nova cerkva na čast presvetemu Srcu Jezusovemu, na čast čistemu spočetju in presladkemu imenu Marije in na čast sv. Jožefu se bo v Gradcu začela staviti po samih milodarih, katere pobira posebno društvo, kojemu načelniki so baron Reyer, vitez Hartmann in kanonik Legwarth. Ud društva je, kdor vsaki teden daruje 1 krajcar. Cerkva bo prekrasno izdelana v gotičnem slogu; imela bo 3 ladje z veličastnim zvonikom. Srednja ladja bo posvečena na čast Jezusu, desna na čast Mariji in leva na čast sv. Jožefu. Darovnikov in udov se že mnogo glasi; grof Lilienthal je položil 5000 gld., grofinja Saurau 3000 gld. in neimenovana gospa 4000 gld.

Kupčijska zbornica Saleburška je dunajskemu državnemu zboru prošnjo poslala, naj skrči število praznikov. Ti liberalci morajo samega sovraštva do krščanstva slepi in glubi biti, sicer bi videli in slišali, da že sedaj mnogo delavcev praznuje, ker ne dobi ne dela, ne zaslužka, kakor je poslednji „Sl. Gosp.“ vedel povedati, da na železniški fabriki v Mariboru odpuščajo 1000 delavcev. Po vseh mestih je ubogih ljudi vse polno, ki dela iščejo. Zakaj pa jim taki čudni ljudje vendar vsaj za zaostalih 296 dni ne priskrbijo potrebnega dela?! —

Kršćanstvo na Kitajskem v Aziji. 30. marca t. l. se je v Parizu obhajal velik občen zbor Katoličanov. Navzoč je bil tudi nadškof iz Peking-a, ki je glavno mesto kitajskega cesarstva. Nadškof je zbranim poročal, da je sedaj na Kitajskem 29 škofij ustanovljenih, ki štejejo 300 evropskih in 600 domačih mešnikov. Sicer se Kristijani še preganjajo, vendar ne obče, ampak le tu pa tam, kar širenja krščanstva nikakor ne zadržuje. V kakih 30—50 letih bo vera Kristusova tudi tam prodrila in paganstvo prekosila. Kitajsko cesarstvo broji še više 250 milijonov paganov.

Gospodarske stvari.

M. Zakaj so naša sadunosna drevesa tolikokrat nerodovitna in kako pomagati?

Vedno glasneje se pritožujejo naši sadjerejci in vrtnarji, da sadunosna drevesa vedno bolj nerodovitna postajajo in da se vedno bolj, ali celo ali deloma suše in to v letih, v katerih bi imela še v polni meri roditi.

To so posebno opazili v deželah, ktere so dozdej in že od nekdej zaradi sadjereje najbolj na glasu bile, kakor Česko, Tirolsko, Gornjeavstrijsko, Štajersko in od tujih dežel Virtemberško in porenške pokrajine. In če naše kmete k marljivi sadjereji kdo opominja in spodbuja, brž čuje odgovor: „Kaj se bom s tem ukvarjal, vsaj nič ne rodi.“ —

Če pravemu uzroku te pomanjkljivosti prav v oči pogledati hočemo, bomo pač našli, da cela krivnja vendar le pri samih sadjerejcih leži. Od pamtiveka se sadunosno drevje okoli naših prebivališč sadi, kder se vrtovi ne le zaradi koristi, ampak tudi zaradi lepote, zaradi zdravja in veselega prebivanja pridno obdelujejo.

Naši vrti so toraj v prav redkih primerljivih zemljo in stališ spremenili. Ko so pa prva nasajena drevesa vsled visoke starosti se posušila, so jih mlada drevesa na istem mestu nadomestila, na katerem so posušena stara stala in največkrat še ravno tista sadna plemena.

Tam, kjer sejemo poljske sadeže, se pač držimo pravila, da žitne sorte spreminjamo. Pa ne samo to, ampak prizadevamo si še vrh tega zemlji z marljivim gnojenjem tiste rodovitne snovi povrniti, ktere so jej obilne žetve vzele. K temu pa še pride, da korenine poljskih rastlin ne vdirajo tako globoko v tla, kakor korenine mogočnih visokih dreves, in da se le bolj na površju celo plitvo nastavljajo, in zemlja se vedno zopet gnoji in le maloktere, kakor razna repa, detelja in druge, bolj globoko segajo. In tudi te trpijo po večkratnem zaporednem posejanju na isti njivi nek popustek, ne le na dobroti pridelka, ampak in sicer mnogo več na množini. Tukaj pravimo: zemlja je opešala ali detelje ali ktereга drugega sadeža trudna postala in se ga naveličala.

Zemlja se je namreč s časom tistih snovi iznebila, ktere podelujejo glavni del živeža pridelovanim rastlinam.

Da bi pa pomislili, da tudi sadunosna drevesa zemlji potrebnih snovi vzamejo in da jih je treba vračati, to se v redkih primerljivih prigodi.

Kakor smo že prej omenili, se isto zemljišče že skoraj več sto let za sadjerejo rabi, in nadomestujejo se stara drevesa z novimi. Vrh tega so nasadi predostikrat le pregosti in zemlja med njimi se samo za pridelovanje trave porabi. Tako odpade prignojenje in priredovanje potrebnih snovi. Kakor toraj pri žitu, pri trgovinskih rastlinah po-

stavimo: pri lanu, konoplach, hmelju itd., pri krminah opešanje in oslavljenje zemlje in zmanjšanje pridelkov opazujemo, ravno tako je to tudi pri sadunosnih drevesih. Drevesa ne rastejo več tako veselo, kakor poprej, sadje ne dosega več prejšnje debelosti, pleme se izvrže po obliki in okusu, najzlahtnejše sorte postanejo v mesu grobe in neužitne. Ravno odtod izvira tudi prikazen, da toliko nezrelega sadu pred časom iz drevja skaplja, čeravno temu tudi drugi vzroki pomagajo, kakor pomanjkanje potrebne vlage v zemlji itd.

Če je toraj vzrok nerodovitnosti sadunosnih dreves najbolj iskati v opešanju spodnjih plasti zemlje, tako je proti temu jedini pomoček, da se zemlji redivne moči po gnoju kolikor mogoče povračajo. Pognojenje se lahko tako godi, da se jeseni med drevesnimi vrstami prekoplje in lahek gnoj, mešanec, cestno blato, prst itd. podkoplje. Jedno ali dve leti se potem okopavni sadeži, kakor krompir, sočivje nasadijo itd. Posebno zelje v taki prekopani, drnasti zemlji kaj lepo stori. S takim začasnim obdelovanjem se zemlja prerahlja, dež, sneg, rosa bolje v zemljo vdira, zrak bolj do korenin pristopa in kar se tudi ne sme prezreti, cele kupe škodljivega mrčesja, katero v zemlji okoli drevja tiči, se pokonča. Kder drevje ni po vrstah široko vsak sebi posajeno, se plug ne sme rabiti v to, da se drn pretрга, ker se pri tem delu lahko debela poškodujejo in veje po vprežni živini polomijo. Posebno je treba paziti, da se korenine ne poškodujejo, in drevje hirati ne začne.

Ravno tako je tudi koristno, zemljo okoli debela 2—4 črevlje noter do korenin skrbno in pazljivo odkopati in s priležnim gnojem ali mešancem, kompostom, navoziti ali pa razpadenega apna na korenine potrositi.

Slednji gnoj je tudi najboljša varščina proti krvni uši.

S tekočim gnojem gnojiti še bolj kaže, kakor s suhim, ker tako redivne snovi še bolj globoko vdirajo, za kar se pri gnojenju sadunosnih dreves še bolj gre, kakor pri drugih rastlinah.

Za tekoči gnoj se porabi v vodi raztopljen gnoj, guano, gnojnica, smradotočni gnoj, golobjek, kurjek in saje. Gnoji se pa tako, da se v obsegu drevesnih korenin po 2 črevlja globoke luknje v zemljo naredijo, v ktere se potem omenjena tekočina vliva. To se večkrat med letom ponavlja. Zamore se v luknje tudi drenažnih cevi povtikati, ki potem za tekoče gnojenje vedno v zemlji ostanejo. Take cevi služijo tudi prej omenjenemu prezračanju zemlje. Gornje odprtine drenažnih cevi se s kosovi drna pokrijejo, da se po listju ali čem drugem ne zamašijo. (Konec prih.)

O udomačenju tujih živinskih plemen nekaj?

Pogostoma se dogodi, če upeljemo iz daljnih krajev plemensko živino, s katero bi radi domačo požlahtnili, da začnjenja pri nas hirati. Krma jej ne tekne posebno dobro, vedno klaverno se drži

in tudi tiste lastnosti, zavolj katerih smo jo kupili ne kaže več. Vsled tega začne lastnik misliti, da je opeharjen in se togoti in srdi nad tistimi, ki so mu ono pleme nasvetovali. Vendar skušnje učijo, da so take misli večidel krive ali vsaj prezigodnje in prenaegle. Treba je le poizvediti in iskati po vzrokih, zarad katerih živina slabeja postaja, in videli bomo, da imamo vzrok temu v obnebj u in novih krajnih razmerah, v katere je živina naglo prišla in še se jim ni privadila. Mogoče je tudi, da je živina prišla v slabejo rejo in tedaj ni čuda, ako vpeljana živina ne kaže izv irnih svojih dobrih lastnosti, da n. pr. marijahoferska krava slabo doji ali da muricodoljski bik skakati neče.

Kolikor stareje je kako pleme, toliko težeje je, da bi se novemu obnebj u in kraju privadilo. Nasprotno pa se mlada živina in isto pleme, katero je že dalječ od svoje prve domovine razširjeno, mnogo bolj lahko novemu kraju in novim razmeram privadi.

Kolikor različniše je obnebj e, zrak in kraj, v katerega pride tuja živina, toliko pozneje se bo udomačila, n. pr. živina iz milega obnebj a v mrzlo, ali iz hladnega, mrzlega, frišnega planinskega zraka v vroče, soparno obnebj e.

Velikansk upljiv ima pri udomačenju tudi krmenje in sploh način novega življenja. Tako n. pr. silno trpi živina, ktera se je v domačem kraju vedno po dobrih sladkih pašnikih pasla in v čistem hladnem zraku sprehajala, sedaj pa mora stati v zatuhlem temnem hlevu brez prostosti. Vsled tega trpi živina, manj molze, je bolj klaverna, slabo prežvekuje; vsled tega se slabo redi, in je manj rodovitna itd. Ko so na neko kmetijo naše dežele prignali čredo Pinzgavsko, kder se je živina vedno pasla in hodila po prostem, videli smo, kako jej je težko bilo vedno stati v hlevu; bik je postal zelo len za skakanje; ko pa je mogel vsak dan par ur v posebnem ograjenem prostoru letati, postal je čvrsteji in tudi za skakanje bolji. Če hočemo tedaj zabraniti nezgode pri vpeljavi in udomačevanju tujih plemen in storiti, da se kmalu in brez vse škode udomačijo, morama na vse paziti, kar dela razloček presilen in prevelik med prejšnjimi in sedanjimi novimi razmerami bodisi kraja, obnebj a, bodisi krmenja in oskrbovanja sploh. Le kdor prav skrbno odgojuje vpeljano živino, bo dosegel zaželjeni namen; nasledniki, t. j. mladiči vpeljane živine pa bodo že za nov kraj, ker se od prve mladosti, od rojstva vadijo krajnih razmer. Tako učijo mnogotere skušnje, kakoršne so doživeli na posestvu v Monasteru, kder so vpeljali tuja plemena. Izvirna živina je v novem obnebj u veliko trpela in veliko zgubila od poprejšnjih slovečih lastnosti, mladina pa se zopet po vsem dobro obnesla. Kupujmo torej kolikor je le mogoče našej bolj enako živino, ktera tudi v takih krajih živi, ki niso prerazlični od naših ne v obnebj u, ne v pašnikih in sploh v krmi! „G. list.“

Sejmovi. 3. dec. v Planini in v Konjicah. 4. dec. v Šmarji in v Zelen. travniku. 6. dec. v Sevnici, v Dobrni, v Vozenici, v Omureku, pri sv. Miklavžu na polju in v Lučanah. 9. dec. v Dobovi, v Bučah in pri št. Ilu na Goričkem.

Dopisi.

Iz Radgone. (Banka Slovenija, odrtija, g. ok. glavar). Tudi pri nas je banka Slovenija celo malo znana, in čedalje bolj se razširja nemška Gračanka med narodom slovenskim. Varčnost je potrebna, a varčnost na krivem mestu je škodljiva, in vsak napredek zavira.

Razun nekterih „Oglasil“, ki jih je razposlala banka v naš kraj ob času svojega ustanovljenja, ni šlihal in zvedel kmet ničesar več o njej, ako ni čital časnikov.

Naj bi vsaj o novem letu razposlalo slavno vodstvo v vsako občino in vsem rodoljubom nova oglasila, naj bi poslalo okoli zgovornega, zvedenega agenta, da bi mesto mlačnih nesposobnih poverjenikov postavil za vsako župnijo, ali vsaj za 2—3 skupaj nove, delavne, rodoljubne, spoštovane možé! Naj bi „Novice“ in „Gospodar“ vsak mesec in vse slovenske občine dobile vsako leto v roke račune in pregled o napredku banke.

Zdi se nam, da, ako bi se kedaj banka zavrla, bi se zgodilo to le zaradi nezaupnosti, malomarnosti, nesložnosti narodovih voditeljev!

Vohrnija odrtija je v tem kraju v najlepšem cvetu. Nekteri radgonski grabeži posojujejo denar po dva do pet odstotkov na mesec! — In glej — v strašni denarni sili letijo jim najrajše revni Slovenci v mrežo, — in tako gine narodovo premoženje, — tujec se ž njim masti. Že več let se sicer snuje v Gornji Radgoni hranilnica ali založnica, a zdi se nam, da bo zagledala beli dan, kedaj slednji iz Gradca „kobaca“.

G. okrajni glavar v Ljutomeru je, kolikor ga poznamo, protivnik nereda po občinah in vzlasti po krčmah. Da bi pač blagovolil pomesti enkrat z železno metlo smeti, ki se jih obilno nahaja na naši meji, v slednjem kotu okrajnega glavarstva! Ondi je „pajzelnov“ dovolj, kder se trpi vlačugarenje, pretepanje, kder divja huda razuzdanost o muzikah in plesih blizo vsako nedeljo. Slednji vinár zapravijo pri tem mnogi naši posli in vojaki, ki bi si kaj prihranili, ako bi mikavne priložnosti ne bilo.

Iz Gradca. Dovolj mi dragi „Slov. Gosp.“, da ti malo črtic podam o zadnjem „vseučiliščnem komersu“ (veselici). Neka stranka na univerzi, obstoječa iz zagriznenih Slavofagov (Slavožrcov) in vernih privržencev Prusije je med tukajšnjim dijaškim svetom doslej vladala z najkrutejšo nemško silo, ter daleč med svet raztrobila, češ, dijaštvo na univerzi graški je po veliki večini nemško, Slovani pa in Italijani so le v malem številu zastopani. Pa zadnji vseučiliščni komers je po-

kazal, da je Slovanov in Italijanov najmanj polovica, ako ne več. Ko je bilo namreč občno zborovanje zaradi tega, bi se-li komers imenoval „deutscher Studentenkommers“ ali pa „Universitätskommers“, je prusaško nemštvo, katero je hotelo imeti „deutscher Studentenkommers“, propalo s 164 glasovi proti 206 glasom, ktere so oddali Slovani, Italijani in pa majhno število nam prijaznih Nemcev. Tako se je tedaj sklenilo, da se ima komers zvati, „vseučiliščni komers“, a ne „deutscher Studentenkommers“ po želji prusakov. Ti so zapustili dvorano, mi pa smo dalje zborovali, in naš „vseučiliščni komers“ tudi 12. nov. v lepem redu obhajali. Dvorana je bila okinčana z lepimi slovenskimi in italijanskimi zastavami, med njimi pa so visele častitljive avstrijske. Tukaj ni bilo razločka med Slovanom, Italijanom in nam prijaznim Nemcem, vsi smo bili bratje med seboj. Med veselico smo poslali telegram presvitlemu cesarju v znak naše zvestobe do domovine in udanosti do cesarske hiše.

Kaj so pa storili Prusaki? Tudi oni so napravili svoj komers, ter ga imenovali zdaj „deutscher Studentenkommers“, zdaj „universitätskommers“, ali so bili vsled sramotnega propada preveč zbegani, da mu niso določnega imena našli, tega ne vem, pa imenujemo ga, preussischer Studentenkommers.“ Kako pa se je vršil? Dvorana pri pruskem dijaškem komersu je bila okinčana z zgolj nemškimi in morda misliš z avstrijskimi zastavami? o kaj še, niti jedne ni bilo videti — ampak s pruskimi. Med komersom se je veliko govorilo, pa le se ve da o deutscher Wissenschaft, deutscher Charakter, deutsche Eigenheit, in o tem sta se odlikovala posebno prof. Schönbach in pa prof. Zviedenek. Eden med njima je tudi ta stavek izgovoril: „Du deutsche Jugend, bewahre deine deutsche Eigenheit, damit du, wenn die Stunde der Vereinigung schlägt, fest wie eine hehre Burg da stehst“. Veliko navzočih je pri teh besedah vendar rudečica oblila, in ti so zapustili dvorano. Kot sekund k tem in enakim govorom je deutsche Jugend voll des deutschen Gerstensaftes zakrolila „die Wacht am Rhein“, na zadnje pa, ko je glasba jela svirati cesarsko pesem je se deutsche Jugend ohrabrila in njo izfučkala in izsikala, navzoči komisar pa je na to celo svojat razkadil. Tako se je tedaj vršil in končal deutscher recte preussischer Studentenkommers.

Koj drugi dan je deželni namestnik odbor-nike tega pruskega komersa dal poklicati, poročal ministerstvu in preiskava se je proti ljubeznivi deutsche Jugend že začela.

Kaj pa da od teh ljudi pričakovati imamo, to lahko častiti bralec sam spoznaš namreč: „izdajstvo domovine, nam premile Avstrije!“)

Iz Šaleške doline. Dasiravno so se v št. Ilu procesije svetoletne že v spomladi vršile, so vendar č. g. dekan Jož. Gospodarič še enkrat za

*) Hvala g. dopisniku! Prosimo večkrat kaj! Ured.

prijem sv. zakramentov v zadobljenje odpustkov odložili tekoči teden in v pripomoč 2 č. o. frančiškana pozvali. Lepe prilike se je v ponedeljek udeležilo mnogo moških, v torek žen, v sredo deklet in v četrtek fantov.

V četrtek 18. nov. so za sklep teh pobožnih opravil čestiti g. dekan tudi obhajali 25letnico svojega tukajšnjega pastirovanja, ker so bili l. 1850. k nam za župnika prišli.

Prišlo jim je mnogo duhovnov čestitat. Na večer v sredo 17. nov. je v tukajšnjem obližju kajžlarju Mih. Korl'nu pohištvo in škeden s vsem imetjem do čista pogorel. Škoda se ne more natančno ceniti, pa za poškodovanca je temveč občutljiva, ker revež za svojo ženo in 3 male otroke nima za zimo nestrehe, ne živeža, ne obleke in je nezavarovan. Uzrok požarja ni znan.

Iz Cirkovec. (G. kaplan. — Zanimarjen pot.) Izvedeli smo, da bodo naš č. g. kaplan na drugo mesto prestavljeni. Ta novica je skoraj za vsakega pri nas žalostna, posebno pa za šolarje. —

Ni moj namen ljudi raznašati in te navade tudi nimam, pa take nemarnosti, kakoršna je na stezi v Pangercah, vendar ne morem zamolčati in Pangerčane opomniti, da bi imenovano cesto in ob enem tudi peški pot popravili. Že večkrat so bili Pangerčani opominjani; tudi pri cerkvi sejim je že parkrat isto oznanilo. Vrh tega je še pomisliti, da so Pangerčani krave, ki hodijo na pašo in iz paše, iz blata si vzdigovati morali in za izogibanje iz blata po 2 fl. kazni plačevati. Dakle, ljubi Pangerčani, poslušajte na ove uzroke, kateri vam dokazivljajo potrebo, cesto popraviti. Ustregli boste mnogim ljudem, sebi pa najbolj!

Eden, ki je že večkrat Pangersko blato mešal.

Iz Maribora. Vsakega zavedenega Slovence srce zaboli, kedar vidi, kako se našemu ubogemu narodu slovenskemu nasprotuje, najbolj če kaj takega počenja rojen a ponemškutarjen sorojak, kakor je g. Elšnik, ravnatelj na tukajšnji učiteljski pripravnici. Človek je rodом Slovenec, a po veri Nemec. Hudo nadleguje vrlega učitelja Miklošiča, brata slavnega jezikoslovca slavjanskega na dunajskem vseučilišču. Očita mu, da premalo nemški in preveč slovenski nči; in vendar so učenci v šoli, ki še nič nemški ne znajo.

Za slovenščino na pripravnici sedaj nimajo nobenega učitelja. G. Robiču neče dati slovenščine v roke, Nemcu nje ne more dati in tako jo je podelil enemu, ki ni škodljiv — namreč katehetu Janežiču, ki slovenščino le slabo zna ali prav za prav lomi. *) Prihodnjič bodem „Slov. Gosp.“ poslal nekoliko zgledov njegove govornice slovenske.

Vlada je letos določila, da se za mesta in

jihove okolice voli eden inšpektor. Nagloma se odpelje g. Elšnik na Dunaj. Nekaj časa potem smo zvedeli, da je on postavljen za inšpektorja v mestu, g. Robič pa za okolico in sicer — za časno. Učiteljstvo je vsled tega strahovito razsrdjeno. Nek ničvreden pripravnik bi imel po sklepu učiteljev nagnan biti. G. Elšnik pa je predlagal pomiloščenje s tem, da se mu 40 fl. od stipendije odvzame. Mislimo, da g. ravnatelj nima pravice koga v denarjih kaznovati. — Brandstetter-Seidlnova denarna nesreča je baje zadela tudi znanega; „paverskega“ kmeta. Pravijo, da zgubi 15000 fl., drugi pa trdijo, da 30.000 fl. Če je res, potem bo težko kedaj zopet za Seidla in Brandstetterja volilce nadlegoval in jih skupaj gonil, kakor mesar teleta!

Od št. Ila na Goričkem. (Očitno zahvalo) izrekamo č. g. Antonu Pučko-tu za vse velike dobrote, katere so nam skazovali 7 let. Bili so velik prijatelj naše šolske mladine in posebno dobrotnik ubogim bolenikom. Jako vneti so bili tudi za cerkveno petje in se kazali vselej goreč dušen pastir, ki nam bode vedno v spominu ostal. Prosimo Jih, naj se nas spominjajo v pobožni molitvi. Bog plati! Za slovo pa jim želimo iz vsega srca, da bi Jih farmani na Polenškaku s tako ljubeznijo sprejeli, v kakoršni ljubezni smo Jih mi žalostnega srca morali zapustiti. Zadnji Jihov klic nam ostane vedno v spominu: Kristijan reši svojo dušo!

Hvaležni farmani št. Ilski.

Sv. Rok pri Sotli. (Mati ubita). Pretečeni teden je bilo pri nas sodnijsko preiskovanje zaradi strašnega hudodelstva v Križ . . biši. Sin je namreč lastno mater ubil. Najpoprej je otrok (sin) mater davil, nazadnje pa jo po širokem na tla vrgel, da bi se mati bila lahko razkosala; mati še malo stoka in potem izdihne. Sin, doslužen vojak, je že večkrat zaradi hudodelstva bil v preiskavah, in je v mladih letih bil zagovarjan od matere; kedar pa je odrasel, nje ni mogel žive videti. Stariši izreajte modro svoje otroke in ne prizanašajte jim vselej, kedar so kazni vredni, sicer si sami neusmiljeno šibo izrejate!

Na Slatini je smrt v kratkem času že drugokrat med gospodo naglo in neprevideno kosila; sedaj je vzela g. Demutha, kojega so od mrtvuda zadetega našli na Janini. Bog nas varuj nagle smrti!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Tako hudo, kakor sedaj še se slovenskim listom ni godilo. Razve Danice so na Kranjskem zopet vsi bili pograbljeni; in v Gorici tudi: „Glas“. Nam se to zdijo znamenja, da se sedanja nemško-liberalna-ustavaška a vendar prusačka doba koncu bliža. Muhe so kratko pred svojim končanjem najbolj nadležne. — Graški c. k. namestnik je moral 2 vseučilišna profesorja ostro posvariti, ker sta o cesarski rodbini nespo-

*) Kako bo kaj znal, če pa ne mara za slov. književnost? Človek ni naročnik slov. listov, ni ud tiskovnega društva, ne Slov. Matice, ne Mohorjevega društva, čeravno ima 1400 fl. plače in hišo v Konjicah za 6000 fl. Žalibog, da imamo le preveč takih kukavnih Slovencev. Ured.

Kranjsko

Ovrednotenje... bi se nemogoče... bi se nemogoče... bi se nemogoče...

dobno in sicer javno vpričo dijakov govorila. Kaj ko bi se graško vseučilišče razdrlo? Nemci lehko pojdejo na Dunaj in v Innsbruck. Za Slavjane in Lahe pa se naj ustanovi vseučilišče v Ljubljani! V državnem zboru je poslanec dr. Roser nasvetoval postavbo, vsled katere bodo morale železnice nesreče popravljati v denarjih, kakor je to na Angleškem, kder so lani za 24 milijonov bile kaznovane in sedaj mnogo bolj varno vozijo. Poslanec Kopp želi razvezljivost zakona. Nadvojvoda Albreht se odpelje 8. dec. v Petrograd k ruskemu cesarju. Ogerski poslanec Deak je na smrt zbolel.

Vnanje države. Ruski časniki se jako hudnujejo nad našim ministrom Andrassy-jem, ker baje ta hercegovinskim ubežnikom v Črnigori ne pripušča živeža dovažati in bi tedaj vsled tega ondi lehko nastala lakota. Ministri listi pravijo, da to ni res. Tudi prav. — Na Francoskem so odprli 3 katoliška vseučilišča. Karlisti so v 3 bitkah zmagali. — Angleži sedaj svetujejo Avstriji, naj bi se polastila Bosnije in Hercegovine, sami bi radi Egipt pograbili.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Junak Trivko je ranjen padel pa še med tem 6 Turkov z revolverjem usmrtil. Pri Maratoviču so bili Turki res hudo tepeni. Padlo jih je 1500 in uporniki so pobrali 500 pušek in mnogo streljiva. Vsled tega so Turki silno razkačeni in ženejo nove čete iz vseh strani. General Rauf paša hoče z enim udarcem vstase uničiti. Vsak trenutek pričakujemo novico o krvavi bitki. Bog nakloni zopet hrabrim Slavjanom zmago črez nevernega dušmanina!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVI.

V Lateranu biva 18 korarjev; med njimi so sedaj 3 nadškofi, več beneficijator in kaplanov; glavar vseh je kardinal nadškof. Mešnik, ki v lateranski baziliki mešuje, reče pri agnus Dei tudi tretjokrat: miserere nobis, in ne: dona nobis pacem, to je odnekdanja navada.

Pija IX. v Lateranu ni bilo od 19. septemb. 1870. Predvečer, ko so Pijemontezi drugo jutro začeli v mesto streljati, so tamkaj bili slednjokrat. Na papeževem poslopju se vidi grdo poškodovanje od topovih krogelj, ki so jih najhuje v Lateran metali sovražniki 20. septb. 1870; tudi stopnice proti cerkvi so močno skrhane. Na cerkvi napravljene rane so dali papež popraviti, na svojem poslopju so pa zapovedali, vse pustiti, da se vsak kdor v Rim pride, prepričati zamore, po kakem potu so pijemontežki grabeži v rimsko mesto prišli. Na enem mestu je zid poslopja predren in luknja precej velika. Poprej ali poznej, vselej pride go-

tovo ura pravične božje kazni tistim, ki so hudo-
bij in krivice, storjenih nad Pijem IX, krivi. Božji mlini melejo po času, pa na drobno, žakelj vsakega pride na vrsto! Nekoliko stopinj od lateranske bazilike stoji 8voglata krstna kapela — il Battisterio; 8 stebrov iz porfirja jo nosi. Na sredini je okroglast krsten studenec, ki je bil nekedaj z vodo napolnjen, ker v prvih časih so krščevali s podurkanjem. Na eni strani je krščenec po 3 stopnicah stopal v vodo; na drugi strani je po 3 stopnicah vhal iz vode. Nad studencem visi čedna podoba sv. Duha; na sredini studenca nad krstno skledo je lična podoba krsta Kristusovega; na nasprotni strani pa krst Konstantina Velikega. Nekdaj so tukaj papeži na veliko in binkoštno soboto slovesno krščevali; kar se tudi še sedaj godi po papeževem kardinal-vikarju vsako leto, ako je kak Jud ali pagan za sv. krst pripravljen, če ne, se pa krščujejo novorojeni otroci. Pod altarjem v tej kapeli počiva več sv. mučenikov; slike na altarih so mozaičnega stroja.

Na trgu pred papeževim poslopjem se ponosno proti nebu spenja veličasten obelisk *) iz rudečega granita. Mnogo let pred Kristusom že je stal v Egiptu v tempelju solnea. Konstantin ga je spravil po Nilu do Aleksandrije, jegov sin Konstancij v Rim. Jegovo prvo mesto je bilo v veliki jezdalnici — circus maximus; papež Sikst V. ga je sem prestavil in mu na glavo znamenje zveličanja, sv. križ, vsadil. Na vseh straneh ga kinčajo hijeroglifi, t. j. starodavni egipčanski napisi. —

Od obeliska nekoliko dalje na levo so sv. stopnice — scala santa — od Rimljanov in romarjev največ ljubo obiskovano svetišče; pa vsaj je tudi res tega vredno. Nekdaj so bile položene v papeževem dvorani. Sikst V. je sedanjo poslopje postavil in stopnice l. 1589. sem prenesti ukazal, kjer zamore pobožna duša na tihem, zavarovana pred mestnim hrupom in krikom, premišljevali in častiti trpljenje našega Zveličarja.

Na levi in desni strani so stopnice, po katerih se sme slobodno dol in gor hoditi. Na sredini je 28 sv. stopnic iz marmorja, ktere je Kristus, naš Gospod, v Jeruzalemu v dvorani Pilatovej trikrat gor in nazaj prehodil. 1. Ko je bil peljan pred Pilata, in dolj, ko so ga tirali do Heroda; 2. zopet od Heroda nazaj, in zopet dolj v dvor, kjer so ga krvavo bičali in s trujem kronali; 3. na slednjo sodbo gor k Pilatu in od tod po obsojenju na grozno pot do križanja. Stopnice se smejo preplaziti le po kolenih in da nebi od preštevilnega glodanja preveč trpele, so pokrite z deskami. Na 2. in 11. stopnici se zapazijo skoz glažnato pokrivalo znamenja krvi, ki je padla na njo iz Jezusovih ran. Na 11. stopnici je neki Kristus padel, in ta je prelomljena. Na slednji

*) To je steber iz edinega kamna rezan. Ovi obelisk je vseh najvišji, namreč 32 metrov in tehta 1.300.000 centov.

prijem sv. zakramentov v zadobljenje odpustkov odločili tekoči teden in v pripomoč 2 č. o. frančiškana pozvali. Lepe priložnosti se je v ponedeljek udeležilo mnogo možev, v torek žen, v sredo deklet in v četrtek fantov.

V četrtek 18. nov. so za sklep teh pobožnih opravil čestiti g. dekan tudi obhajali 25letnico svojega tukajšnjega pastirovanja, ker so bili l. 1850. k nam za župnika prišli.

Prišlo Jim je mnogo duhovnov čestitat. Na večer v sredo 17. nov. je v tukajšnjem obližju kajžlarja Mih. Korl'nu pohištvo in škeden s vsem imetjem do čista pogorel. Škoda se ne more natančno ceniti, pa za poškodovanca je temveč občutljiva, ker revež za svojo ženo in 3 male otroke nima za zimo nestrebe, ne živeža, ne obleke in je nezavarovan. Uzrok požarja ni znan.

Iz Cirkovec. (G. kaplan. — Zanimarjen pot.) Izvedeli smo, da bodo naš č. g. kaplan na drugo mesto prestavljeni. Ta novica je skoraj za vsakega pri nas žalostna, posebno pa za šolarje. —

Ni moj namen ljudi raznašati in te navade tudi nimam, pa take nemarnosti, kakoršna je na stezi v Pangercah, vendar ne morem zamolčati in Pangerčane opomniti, da bi imenovano cesto in ob enem tudi peški pot popravili. Že večkrat so bili Pangerčani opominjani; tudi pri cerkvi se jim je že parkrat isto oznanilo. Vrh tega je še pomisliti, da so Pangerčani krave, ki hodijo na pašo in iz paše, iz blata si vzdigovati morali in za izogibanje iz blata po 2 fl. kazni plačevati. Dakle, ljubi Pangerčani, poslušnite na ove uzroke, kateri Vam dokazivljajo potrebo, cesto popraviti. Ustregli bodete mnogim ljudem, sebi pa najbolj! Eden, ki je že večkrat Pangersko blato mešal.

Eden, ki je že večkrat Pangersko blato mešal.

Zaseženo.

Zaseženo.

Od št. Ila na Goričkem. (Očitno zahvalo) izrekamo č. g. Antonu Pučko-tu za vse velike dobre, katere so nam skazovali 7 let. Bili so velik prijatelj naše šolske mladini in posebno dobrotnik ubogim bolenikom. Jako vneti so bili tudi za cerkveno petje in se kazali vselej goreč dušen pastir, ki nam bode vedno v spominu ostal. Prosimo Jih, naj se nas spominjajo v pobožni molitvi. Bog plati! Za slovo pa Jim želimo iz vsega srca, da bi Jih farmani na Polenšaku s tako ljubeznijo sprejeli, v kakoršni ljubezni smo Jih mi žalostnega srca morali zapustiti. Zadnji Jihov klic nam ostane vedno v spominu: Kristijan reši svojo dušo!

Hvaležni farmani št. Ilski.

Sv. Rok pri Sotli. (Mati ubita). Pretečeni teden je bilo pri nas sodnijsko preiskovanje zaradi strašnega hudodelstva v Križ . . hiši. Sin je namreč lastno mater ubil. Najpoprej je otrok (sin) mater davil, nazadnje pa jo po širokem na tla vrgel, da bi se mati bila lahko razkosala; mati še malo stoka in potem izdihne. Sin, doslužen vojak, je že večkrat zaradi hudodelstva bil v preiskavah, in je v mladih letih bil zagovarjan od matere; kedar pa je odrasel, nje ni mogel žive videti. Stariši izrejte modro svoje otroke in ne prizanašajte jim vselej, kedar so kazni vredni, sicer si sami neusmiljeno šibo izrejate!

Na Slatini je smrt v kratkem času že drugokrat med gospodo naglo in neprevideno kosila; sedaj je vzela g. Demutha, kojega so od mrtvuda zadetega našli na Janini. Bog nas varuj nagle smrti!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Tako hudo, kakor sedaj še se slovenskim listom ni godilo. Razve Danice so na Kranjskem zopet vsi bili pograbljeni; in v Gorici tudi: „Glas“. Nam se to zdijo znamenja, da se sedanja nemško-liberalna ustavaška a vendar prusačka doba koncu bliža. Muhe so kratko pred svojim končanjem najbolj nadležne. — Grački c. k. namestnik je moral 2 vseučilišna profesorja ostro posvariti, ker sta o cesarski rodbini nespo-

dobno in sicer javno vpričo dijakov govorila. Kaj ko bi se graško vseučilišče razdrlo? Nemci lahko pojdejo na Dunaj in v Innsbruck. Za Slavjane in Lahe pa se naj ustanovi vseučilišče v Ljubljani! V državnem zboru je poslanec dr. Roser nasvetoval postaviti, vsled katere bodo morale železnice nesreče popravljati v denarjih, kakor je to na Angleškem, kder so lani za 24 milijonov bile kaznovane in sedaj mnogo bolj varno vozijo. Poslanec Kopp želi razvezljivost zakona. Nadvojvoda Albreht se odpelje 8. dec. v Petrograd k ruskemu cesarju. Ogerski poslanec Deak je na smrt zbolel.

Vnanje države. Ruski časniki se jako hudujejo nad našim ministrom Andrassy-jem, ker baje ta hercegovinskim ubežnikom v Črnigori ne pripušča živeti dovažati in bi tedaj vsled tega ondi lahko nastala lakota. Ministrovi listi pravijo, da to ni res. Tudi prav. — Na Francoskem so odprli 3 katoliška vseučilišča. Karliski so v 3 bitkah zmagali. — Angleži sedaj svetujejo Avstriji, naj bi se polastila Bosnije in Hercegovine, sami bi radi Egipt pograbili.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Junak Trivko je ranjen padel pa še med tem 6. Turkov z revolverjem usmrtil. Pri Maratoviču so bili Turki res hudo tepeni. Padlo jih je 1500 in uporniki so pobrali 500 pušek in mnogo streljiva. Vsled tega so Turki silno razkačeni in ženejo nove čete iz vseh strani. General Rauf paša boče z enim udarcem vstase uničiti. Vsak trenutek pričakujemo novico o krvavi bitki. Bog nakloni zopet hrabrim Slavjanom zmago čez nevernega dušmanina!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVI.

V Lateranu biva 18 korarjev; med njimi so sedaj 3 nadškofi, več beneficijator in kaplanov; glavar vseh je kardinal nadškof. Mešnik, ki v lateranski baziliki mešnje, reče pri agnus Dei tudi tretjokrat: miserere nobis, in ne: dona nobis pacem, to je odnekdanja navada.

Pija IX. v Lateranu ni bilo od 19. septemb. 1870. Predvečer, ko so Pijemontezi drugo jutro začeli v mesto streljati, so tamkaj bili slednjokrat. Na papeževem poslopju se vidi grdo poškodovanje od topovih krogelj, ki so jih najhuje v Lateran metali sovražniki 20. sept. 1870; tudi stopnice proti cerkvi so močno skrbane. Na cerkvi napravljene rane so dali papež popraviti, na svojem poslopju so pa zapovedali, vse pustiti, da se vsak kdor v Rim pride, prepričati zamore, po kakem potu so pijemonteški grabeži v rimsko mesto prišli. Na enem mestu je zid poslopja predren in luknja precej velika. Poprej ali poznej, vselej pride go-

tovo ura pravične božje kazni tistim, ki so hudobij in krivic, storjenih nad Pijem IX, krivi. Božji mlini melejo po času, pa na drobno, žakelj vsakega pride na vrsto! Nekoliko stopinj od lateranske bazilike stoji 8voglata krstna kapela — il Battisterio; 8 stebrov iz porfirja jo nosi. Na sredini je okroglast krsten studenec, ki je bil nekedaj z vodo napolnjen, ker v prvih časih so krščevali s podurkanjem. Na eni strani je krščenec po 3 stopnicah stopal v vodo; na drugi strani je po 3 stopnicah vahal iz vode. Nad studencem visi čedna podoba sv. Duha; na sredini studenca nad krstno skledo je lična podoba krsta Kristusovega; na nasprotni strani pa krst Konstantina Velikega. Nekdaj so tukaj papeži na veliko in binškošno soboto slovesno krščevali; kar se tudi še sedaj godi po papeževem kardinal-vikarju vsako leto, ako je kak Jud ali pagan za sv. krst pripravljen, če ne, se pa krščujejo novorojeni otroci. Pod altarjem v tej kapeli počiva več sv. mučnikov; slike na altarih so mozaičnega stroja.

Na trgu pred papeževim poslopjem se ponosno proti nebu spenja veličasten obelisk *) iz rudečega granita. Mnogo let pred Kristusom že je stal v Egiptu v tempelnu solnea. Konstantin ga je spravil po Nilu do Aleksandrije, jegov sin Konstancij v Rim. Jegovo prvo mesto je bilo v veliki jezdalnici — circus maximus; papež Sikst V. ga je sem prestavil in mu na glavo znamenje zveličanja, sv. križ, vsadil. Na vseh straneh ga kinčajo hijeroglifi, t. j. starodavni egipčanski napisi. —

Od obeliska nekoliko dalje na levo so sv. stopnice — scala santa — od Rimljanov in romarjev največ ljubo obiskovano svetišče; pa vsaj je tudi res tega vredno. Nekdaj so bile položene v papežev dvorani. Sikst V. je sedanjo poslopje postavil in stopnice l. 1589. sem prenesti ukazal, kjer zamore pobožna duša na tihem, zavarovana pred mestnim hrupom in krikom, premišljevat in častiti trpljenje našega Zveličarja.

Na levi in desni strani so stopnice, po kterih se sme slobodno dol in gor hoditi. Na sredini je 28 sv. stopnic iz marmorja, ktere je Kristus, naš Gospod, v Jeruzalemu v dvorani Pilatovej trikrat gor in nazaj prehodil. 1. Ko je bil peljan pred Pilata, in dolj, ko so ga tirali do Heroda; 2. zopet od Heroda nazaj, in zopet dolj v dvor, kjer so ga krvavo bičali in s trnjem kronali; 3. na slednjo sodbo gor k Pilatu in od tod po obsojenju na grozno pot do križanja. Stopnice se smejo preplaziti le po kolenih in da nebi od preštevilnega glodanja preveč trpele, so pokrite z deskami. Na 2. in 11. stopnici se zapazijo skoz glažnato pokrivalo znamenja krvi, ki je padla na njo iz Jezusovih ran. Na 11. stopnici je neki Kristus padel, in ta je prelomljena. Na slednji

*) To je stebel iz edinega kamna rezan. Ovi obelisk je vseh najvišji, namreč 32 metrov in tehta 1,300.000 centov. Pis.

stopnici zgoraj so krvava znamenja s položenim križem pokrite.

Ljubi bralec! kaj ne, ti si mojih misli! Boš rekel, kdor bi na teh stopnicah iz dna srea globoko ne vzdihnil s patrijarhom Jakobom: resnično to je sveto mesto! Kristus, božji Sin, je hodil po njih, in jega častilci so jih prehodili: papeži in množina svetih oseb. — Prazne so malokedaj. Zlasti veliki teden so polne ljudi, ki kleče po jih plazijo in trpljenje Zveličarjevo častijo.

(Nastavek prih.)

Smešničar 19. Še mokroušesen strežnik pri nekej knjigarni je zapazil, kako si je nek kmet ogledoval knjige na ogled izstavljenе. Zlobni mladič ga nagovori: oče, Vi ste gotovo iz dežele doma. Kmet mu odgovori: da, sem iz dežele, toda zakaj me prašate! „Eh, jaz imam knjigo, ki je ravno Vam potrebna, namreč: Kako se morajo izrežati teleta. Gospodič, mu zavrne žaljen kmet, dajte ovo knjigo svojej materi, ta jo bo gotovo še bolje upotrebila; in odide.

Poslano.

Očitno zahvalo izrekam tukaj prečastn. gospodu Feliksu Krambergerju, korarju v Borovi, ki mi je poslal blizo 50 slovenskih knjig, da bi jih razdelil med zapuščene Prekmurce. Dobile so jih nekatere šole. Rojaki! mnogo vas je, katerim s prahom pokrite ležijo v knjižnici knjige društva sv. Mohorja in druge priprosto pisane bukve, posnemajte imenovanega gospoda, prosim, usmilit se bratov na Ogerskem! Ondi je, kakor je slavni naš Caf trdil, klasična zemlja slovenskega govora, — toda prevelika je revščina ljudstva, da bi se dalo zdatno razširiti društvo sv. Mohorja, — in vse sile napenja magjarizem, pogoltniti nam blago rastliko narodovo. Na pomoč!

V Radgoni 18. nov. 1875.

Jak. Gomilšak,
mestni kaplan.

Razne stvari.

(Katol. polit. društvo v Konjicah) ima prvo adventno nedeljo (28. t. m.) ob pol štirih popoldne svoj zbor na prvomestnikovem domu. Vse ude uljudno vabi

Zapisovalec.

(Jakoba Bračiča), kmetskega sina v Vel. Varnica pod Ptujem je 11. nov. Sebastijan Mihael in tovariši tako hudo zarad ljubosumnosti pretepel, da je nesrečnik moral v par dnevih umreti.

(3 tolovaji) so 15. nov. posestnika Martina Mrmalja iz Bočne na stezi iz Žavca v Sp. Roje ob 1/2 8. zvečer prejeli in ga 15 fl. oropali.

(Užgal je) nek hudobnež kajžo posestnika Of-a na Remšniku. Kmalu je bilo tudi hišno in gospodarsko poslopje v ognju. Posestnik ni bil zavarovan.

(V Gradcu) se je pri zidanju neke nove šole zid podrl in ubil 4 osebe in več nevarno ranil.

(Peku) Jožefu Ornik-u v Ptujju so tati ukradli 515 fl. v bankovcih.

(Ustrelil je) krčmar Juri Sirše v Megojnici za Celjem Pongraca Goršeka, ker je ta človek silno razsajal, kamenje v hišo poganjal, šipe lomil in deklo Marijo Igričnik ranil. Goršek še sicer ni umrl, pa bo težko sedaj smrti ušel.

(Učiteljska služba) v Monšbergu je razpisana s 550 fl. letne plače in prostim stanovanjem.

(Za ranocelnika) v trgu na Vranskem je mesto razpisano do 15. dec. t. l.

(Srednja cena pekarskega cerkvenega vina) v Lembahu je letos bila štrtinjak s posodo vred 96 gld.; 1. 1865, 93 gld.; 1. 1866, 82 gld.; 1. 1867, 70 gld.; 1. 1868, 95 gld.; 1. 1869, 91 gld.; 1. 1870, 70 gld.; 1. 1871, 88 gld.; 1. 1872, 164 gld.; 1. 1873, 147 gld.; 1. 1874, 143 gld.

(Užitnina) se bode dražbala 4. dec. za Celje 26.000 fl., Žavec 11.135 fl., Vojnik 8500 fl., št. Jur 5650 fl. št. Pavl 4500 fl., Kozje in Koprivnico 5500 fl., za št. Peter 1700 fl., za Planino 2200 fl., za Sevnice 5200 fl., Reichenburg in Šmarje 7400 fl., za sv. Jernej 2400 fl., za Brežice 6800 fl., za Videm in Sušice 7000 fl. Rogatec in Slatino 12.000 fl., in za Poličane 6800 fl. — 7. dec. za sv. Jurja na Šavnici 2000 fl.

(Spremembe v Lav. škofiji). Č. g. A. Lednik pride za I. kaplana v Ruše, in č. g. Rostaher za kaplana v Cirkovico. Umrli je č. g. Simon Pirc, župnik v pokoji v 69. letu starosti.

(Za družbo duhovnikov) so nadalje vplačali čč. gg.: Šlander, Bezenšek, Sever in Vraz Ivan po 11 fl.

(Dražbe). 26. nov. Ana Cafuta v Sitiču (3.). — 27. nov. Ana Kosi (3.). — 29. nov. Fr. Bilanc v Sedunu (3.), Jož. Trafenik v Nezvišu 1290 fl. Fr. Bauman v Hardeku 940 fl. (3.). — 30. nov. Miha Fajs 2580 (3.), Jož. Moder v Sevnici 2310 fl. (3.), Jož. Stöckler v Polzeli 14.000 fl. (2.). — 1. dec. Jan. Osim v Studencih 4500 fl. (3.). — 2. dec. Gregor Muhovec v Brašloveh 1917 fl. — 3. dec. Ant. Flegerič v Kukovi 550 fl. (2.), Fr. Rakuša v Slovenskivesi 600 fl., Jož. Sužnik v Bučah 250 fl. — 4. dec. grof Mensdorf v Dobrni 11.959 fl., Marija Predikaka v Podložah 2150 fl. (3.).

Listič uredništva: Dopisi iz Koroškega in Pohorja prihodnjic. Č. g. F. K. v B. 80 kr.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	65
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	163	50
Ažijo srebra	104	80
zlata	5	40

Loterijske številke:

V Trstu 20. novembra 1875: 82 79 83 64 63.
V Lineu „ „ 47 78 90 77 2.
Prihodnje srečkanje: 4. decembra 1875.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu		V Celov- cu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	70	4	75	4	85	4	20	5	40
Rži	3	90	3	50	3	80	3	30	3	90
Ječmena	3	30	3	—	3	25	—	—	2	—
Ovsa	1	90	1	90	2	50	—	—	1	95
Turšice	3	10	2	45	3	—	2	35	—	—
Ajde	2	60	2	35	2	80	—	—	3	40
Prosa	3	40	3	—	2	70	—	—	2	—
Krompirja	1	20	1	—	1	20	1	30	—	10
Sena cent.	1	40	1	60	1	40	1	60	1	—
Slame (v šopkih)	1	50	1	50	1	45	—	—	1	5
za steljo	1	10	1	—	1	20	—	—	—	90
Govedine funt	—	26	—	26	—	25	—	20	—	23
Teletine	—	29	—	30	—	29	—	24	—	26
Svinjetine	—	28	—	28	—	28	—	28	—	30
Slanine	—	34	—	33	—	37	—	44	—	45

Na prodaj

je 1 voz na 4 sedeže in s šipami (Broom),
1 na pol krit koleselj,
2 težka voza,
2 sani in več parov vozne in vprežne oprave
pri
Mariborskem služniškem zavodu
(Dienstmann-Institut.)

V mestu, v tkalčevi ulici, Webergasse h. št. 262.

Božjast, 15—18
(sv. Valentina ali veliki beteg) ozdravlja
pismeno zdravnik **Dr. Killisch** v
Draždanah (Dresden), Neustadt 4. (poprej
v Berolinu.) —
8000 ljudem je že bilo pomagano!

Sirovi loj
Kupujeta vsaki čas po najvišji ceni
Karl Pamperl-ova sina,
Topolnica za loj, svečarja in milničarja.
zaloga vseh vrst svetlin in masločnih tvarin.
V CELOVCI NA KOROŠKEM.

Mladenič,
zmožen slovenskega in nem-
škega jezika se vzame v uk
v štacuni s špecerijskim blag-
om, kje, se zve v J. M.
Pajk-ovej tiskarni v Mari-
boru.

Razglas.

Pri sv. Lovrencu na Bi-
zeljskem se bo nova streha
na farno cerkvo napravila
in turn v novič kril. Vso
popravilo je preračunjeno na 3856 gold. 95 kr.,
in sicer stane: kleparsko delo 1438 fl. 66 kr.,
tesarsko 1933 fl. 60 kr., zidarsko 388 fl. 2 kr.
in kovačko 94 fl. 61 kr.; kdor želi eno ali drugo
po dražbi prevzeti, je povabljen dne 12. dec. t. l.
o pol treh popoldan.

Cerkveno predstojništvo.

V pojasnenje

bralcem navajamo nekatere glasove o

pravem

Wilhelmovem

protiartritičnem protirevmatičnem

kri čistujočem čaju.

Tu so:

Dr. Rust je rekel v javni skupščini o
njem: Wilhelmov kričistujoči čaj zasluži ime
narodnega zdravila, ker daja na tisuče spri-
čeval o dobrem vspehu pri revmatičnih in
gihtičnih boleznih. — Ta čaj je zdravilo,
po katerem bogati ravno tako, kakor revni
rad seže, in gotove pomoči pričakuje, zdravilo,
koje najveljavniši zdravniki iz prepričanja
priporočajo. — Dr. Röder je pisal v „Medi-
cinische Wochenschrift“ (1871): „Wilhelmov
kričistujoči čaj je po medicinskih pravilih
prav dobro narejena zmes takih rastlin, ki
imajo specifičen vpliv na kožne bolezni, ka-
dar se vsled razdražene ali odstranjene har-
monije med elektriciteto zraka in kožne bole-
line čutijo, ki so dostikrat nestrpilive.“ —
Dvorni svetnik in profesor Oppolzer je rekel
v bolnišnici pri postelji gihtičnega: Wilhel-
mov kričistujoči čaj zasluži več pozornosti,
kajti veliko bolenikov, kojim sem na zahte-
vanje rabo čaja dovolil, se je o vspehu moč-
no hvalilo.“

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo!

Pravi Wilhelmovi antiartritični antirevmatični
čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne
fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirev-
matičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri
Dunaju ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,

po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v
različnih jezicah 1 gl., posebej za kolek in
zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhel-
mov antiartritični antirevmatični čaj dobiva
v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri
Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju
pri Tribuc-u, v Podčetrtru pri Müllerju, v Slov.
Bistrici pri Janežu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kali-
gariču, v Ptuj pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri
dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.